

Csengele I. és II. világháborús hősi halottai és áldozatai

Molnár Mihály – Kordás István

Csengele az I. világháború befejezése után Szeged tanyavilágához tartozott. Ebben az időszakban nem hogy falu, de még annak kezdeményei sem voltak meg. Még nem épült meg a plébánia, hiányzott a motormalom. Csak a belsőcsengelei iskola, a szélmalom és néhány ház jelezte a megtelepülést.

Csengeléről három olyan tanító is hadba vonult, akik a frontról nem tértek vissza. A tantestület az ő emlékükre emléktáblákat szereltetett fel korábbi tanításuk helyszínein. 1924. április 27-én Macsuga Jánosét a mételyesdűlői¹, majd 1924. május 11-én Tölcséry Ferencét avatták fel a belsőcsengelei iskolában. Ugyanebben az évben Nagymihály Lajos tábláját az alsócsengelei iskolában leplezték le.²

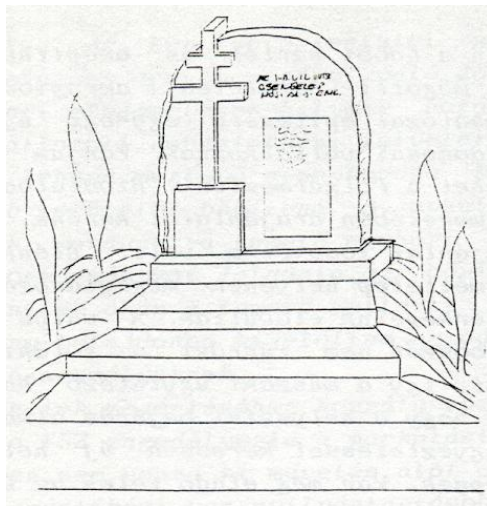
A tanyavilág ellenére már 1920-ban megalakult a Csengelei Mezőgazdasági Egyesület, mely szívéen viselte a világháború halottairól való megemlékezést. Balassa Ernő festőművésszel allegorikus olajképet készíttettek³, melyet nagy ünnepség keretében 1924. október 12-én avattak fel.⁴ Sajnos erről a festményről, és további sorsáról semmit sem tudunk. Valószínűleg a belsőcsengelei iskolába kerülhetett.

Az 1940-es évek vége felé a csengelei egyházközség képviselő-testülete felvetette egy hősi emlékmű szükségességét. A csanádi püspök azonban ezt nem tartotta kivitelezhetőnek az akkori nagy szegénység miatt, és helyette a hősök sírjának méltó rendbetételét javasolta.

A csengelei katolikus hívők között Sztankai István plébános 1957-ben gyűjtést rendezett a Csengelén elesett magyar katonák sírjának rendbehozatalára. Közel 2000 Ft jött össze, melyet az egyházközség 3000 Ft-ra egészített ki. A pénzbeli adományokon kívül fuvarozással segített Len Péter, Csókási Imre, Kiss Ferenc, Kun Szabó Antal, Gyovai András és Balogh Imre. Pigniczki Pál és Nagy Ferenc erős betonszegélyt készített a sírhoz. A ke-

resztekkel együtt a hősök sírja 3000 Ft-ba került. November 1-jére készült el.⁵ A sírok azóta is gondozottak, halottak napján mindig kerül rájuk virág.

A II. világháborúba Csengeléről bevonult, és ott meghalt áldozatokról sokáig nem lehetett megemlékezni. A rendszerváltozást követően azonban szinte minden településen sort kerítettek az emlékművek felállítására. Falunkban már az 1991-es évben felmerült ennek a gondolata. A pénzügyi támogatások fogadására alapítványi számlát hoztak létre. 1993 márciusáig 10.000 Ft gyűlt össze.⁶ Az 1993. év végi falugyűlésen többen hiányolták az emlékmű elkészültét. A válaszban elhangzott, hogy csak 22.000 Ft támogatás folyt eddig be és az emlékmű kb. 500 ezer és 1 millió közötti összegbe kerülne. Még ekkor sincs eldöntve, hogy a faluház vagy a templom mellé kerüljön felállításra. A lakosság nagyobb része a templom melletti helyet javasolta.⁷ Az 1993-as év utolsó önkormányzati ülésén 500 ezer forintot különítettek el az emlékmű költségeire.⁸ A tervezéssel Tóth Tibor kőfaragót bízták meg, aki anyagáron vállalta a kivitelezést. Vázlatai közül kettőt választottak ki. A lakosság ezekre szavazhatott 1994. május 6-ig.⁹ Többség az I. számú tervezetet (lásd a lap alján!) támogatta. Az elképzelések szerint 1994. november 1-re készült volna el. Már az anyagvásárláson volt a sor, amikor a polgármester a Kézművészeti Lektorátus véleményére hivatkozva

Tóth Tibor emlékmű terve

A megvalósult emlékmű

– "az emlékmű túlzottan síremlék jellegű, nem való köztérre" - leállította a kivitelezést.

1994-ben önkormányzati választások voltak. Az új polgármester, Sánta Ferenc programbeszédjében elmondta, hogy a világháborús emlékműnek az 1995-ös évben el kell készülnie¹⁰, majd a januári ülésen augusztus 20-i határidőt állapított meg a képviselő-testület.¹¹ Február 21-én a kivitelezési határidőt már 1995. május 30-ban szabták meg.¹² Az emlékművet Papp Pál kisteleki sírköves készítette el. Az összes költség 697.500 Ft volt.¹³

Az ünnepélyes avatásra a falunapok keretében 1995. június 5-én került sor. Előbb szabadtéri mise volt, majd Gyulai Endre megyés püspök megáldotta az emlékművet.¹⁴

Az emlékművön 71 csengelei hősi halott neve – I. és II. világháborús vegyesen - szerepel. Róluk összegyűjtöttük a még elérhető adatokat, melyet az alábbiakban közlünk. Sajnos két személy – Kucsora Pál és Tóth Mihály – hozzátartozóit már nem sikerült felkutatni. Ők feltehetően I. világháborús áldozatok lehettek. A listában további olyan hősi halottak is szerepelnek, akik az emlékművön nincsenek feltüntetve. Nevük előtt * (csillag) található. A polgári áldozat Fehér Józsefné adatai a könyv "Csengele szovjet megszállása 1944-ben" című tanulmányban található.

I. világháborús halottak:

Apró Mátyás (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban halt hősi halált.

***Csókási Antal** (személyi adatai nem ismertek): Przemysl 1914/15-ös ostromakor vesztette életét.

Forgó Gyula (Csengele 1884., anyja: Pozsár Mária, lakása: Csengele 714.): 1914-ben vesztette életét ismeretlen harci cselekmény során.¹⁵

***Forgó Jenő** (anyja: Pozsár Mária): Ismeretlen körülmények között harci cselekményben vesztette életét az I. világháborúban.¹⁶

***Hegedűs István közlegény** (Jászszentlászló 1886. dec. 22., anyja: Boros Veronika, lakása: Csengele kap. 31.): 1914. július 28-án a szegedi cs. és kir. 38. gyalogezredhez vonult be. A szerb hadszíntérre vitték. 1914 óta életjelt nem adott magáról. 1923-ban nyilvánították holtá.¹⁷

Kun Szabó Antal (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban ismeretlen harci cselekmény során esett el.¹⁸

Kun Szabó István (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban ismeretlen harci cselekmény során vesztette életét.¹⁹

Kun Szabó János (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban ismeretlen harci cselekmény során vesztette életét.²⁰

Kun Szabó József (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban ismeretlen harci cselekmény során vesztette életét.²¹

Macsuga János közvitéz (személyi adatai nem ismertek): Csengelei tanító volt. A szegedi 5. gyalogezredhez tartozott. 1917-ben halt hősi halált.²² Emléktábláját a Métélyesdűlői iskolában 1924. április 27-én leplezték le (azon 1924. június dátum szerepel).²³

Magyar Ferenc (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban a déli fronton, Bosznia-Hercegovinában esett el.²⁴

***Magyar István** (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban a déli fronton esett el.²⁵

***Nagymihály Lajos** (1887-ben született): Csengelei tanító volt. A szegedi 5. gyalogezredhez tartozott. 1917-ben halt hősi halált.²⁶ Emléktábláját az alsócsengelei iskolában 1924-ben avatták fel (rajta 1924. május dátum szerepel).

***Rabi József** (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborús hadi események során vesztette életét.

Szell György honvéd (1875-ben született): A 46. gyalogezredhez tartozott. 1916-ban esett el.²⁷ Lipán (ma Horvátország) van eltemetve.²⁸

Tóth József (Csengelén született): Az I. világháborúban az orosz fronton tűnt el. Felesége Kelemen Erzsébet volt.²⁹

***Tölcsey Ferenc főhadnagy** (1877-ben született): Csengelei tanító volt. A 46. gyalogezredhez tartozott. Az északi harctéren két ízben sebesült meg. A harctérről hazatérve itthon halt meg. 1915. október 12-én a szegedi honvéd csapatkórházból temették.³⁰ Emléktábláját 1924. május 11-én leplezték le a belsőcsengelei iskolában (rajta 1924. április dátum szerepel).³¹

Túri Lajos (személyi adatai nem ismertek): Feltehetően a szerb hadszíntéren tűnt el 1916-ban. Felesége Dékány Matild volt.³²

Virágh Mihály (1876-1917): Az I. világháborúban ismeretlen körülmények között vesztette életét.³³

***Vörös József** (személyi adatai nem ismertek): Az I. világháborúban hadműveleti területen vesztette életét.

Tóth József

II. világháborús halottak

***Ambrus Ferenc** (Szeged 1920. 12. 23., anyja: Rác Erzsébet, foglalkozása: szabósegéd): 1942 áprilisában behívták katonai szolgálatra a 18/II. zászlóaljhoz, majd a szovjet frontra került. 1943. január-februárjában eltűnt. 1943. február 15-i dátummal nyilvánították holtjának.³⁴

***Balázs Péter honvéd** (Szeged 1914.): A II. világháborúban hadműveleti területen vagy szovjet hadifogságban, ismeretlen körülmények között halt meg. Feleségét, Herke Máriát hadiözvegyé nyilvánították.³⁵

***Balogh Imre honvéd címzetes őrvezető** (Szeged-Csengele 1921. jan. 21., anyja: Novák Valéria, lakása Csengele 447.): 1942. december 17-től 1943. december 23-ig a keleti hadműveleti területen a budapesti műszaki szertár katonájaként harcolt. A harctéren szerzett TBC betegségben itthon hunyt el 1944. októberében. Hősi halottnak nyilvánították. Kitüntetései: Erdélyi bevonulási emlékérem, Tűzkereszt II. fokozata.³⁶

Bartucz András honvéd (személyi adatai nem ismertek): A II. világháborúban vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.³⁷

Bencsik László (Szeged-Felsőközpont 1925. 10. 15., anyja: Patik Rozália): Polgári áldozat. 1949. július 12-én II. világháborús aknarobbanás miatt vesztette életét Kormányos Bélával együtt.³⁸

Bencsik Pál (Szeged 1920. 12. 10., anyja: Patik Rozália, lakása: Csengele 779.): 1944-ben katonai szolgálatra vonult be Szegedre, mint gyalogos honvéd. A szovjet harctérre kerülése után már nem adott hírt magáról. 1946. szept. 15-i dátummal nyilvánították holtta.³⁹

***Bozó József csendőr** (Szeged-Csengele 1921., anyja: Bozó Rozália): 1945 április 3-án esett szovjet fogságba. A 100. számú hadifogoly táborban 1947. október 15-én halt meg.⁴⁰

Buknicz István honvéd (Szeged 1920. anyja: Buknicz Rozália): A II. világháborúban vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.⁴¹ Felesége Kun Szabó Rozál volt.

Erdélyi Péter honvéd (Csengele 1921. 10. 20., anyja: Hatvani Ilona): A II. világháborúban vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁴²

Földi Lajos honvéd (Szeged 1912., anyja: Balasi Rozália): A II. világháborúban hadműveleti területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁴³

Gazsovits Mihály (született: Jászszentlászló 1906., lakása: Csengele 296.): A II. világháború során ismeretlen körülmények között vesztette életét. A szegedi járásbíróság 1949-ben a Pk. 13.528/1949/6. számú határozatával 1944. november 15-i dátummal nyilvánította holtta.⁴⁴

Gombos Sándor (Szeged 1923. 11. 13., anyja: Rovó Lídia, lakása: Csengele 212., foglalkozása: földműves): 1942 őszén a kecskeméti 13. könnyűhadosztály 13. tábori tüzérezredébe vonult be katonai szolgálatra. Felváltóként érkezett a Don menti arcvonalba. A szovjet csapatok január 12-i offenzívája idején Korotojak térségéből Osztrogozsszkba vonultak vissza. A város négy napos védelme idején már gyalogos honvédként harcolt, és a városból való kitörés során nyoma veszett.⁴⁵ A Vörös kereszt értesítése szerint 1943. január 20-án Osztrogozsszk térségében eltűnt.⁴⁶

Gulyás János (22 éves korában halt meg, anyja: Volkovics Julianna,

lakása: Csengele 601.): 1944-ben vonult be katonai szolgálatra. A szegedi járásbíróság Pk. 18.382/7/1949. számú határozatával 1944. október 15-i dátummal nyilvánította holtta.⁴⁷

Halász Zoltán (Szeged 1912. 05. 09., anyja: Halász Rozália, lakása: Csengele 393.): 1944 júniusában vonult be Szegedre. Az utolsó hírt 1944 októberében kapták tőle. 1944. november 15-i dátummal nyilvánították holtta.⁴⁸

***Hasznos István** (személyi adatai nem ismertek): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban vesztette életét. Feleségét, Papp Irént hadiözveggyé nyilvánították.⁴⁹

Horváth András honvéd (Szeged-Felső tanya 1921. 10. 06., anyja: Paragi Teréz): Az 1. páncélos hadosztály budapesti 1. gépkocsizó lövész zászlóalj géppuskás századában teljesített katonai szolgálatot. Alakulatát 1944. szeptember 12-én Arad visszafoglalására vetették be. Szeptember 15-én 6 óra 20 perckor Újpalos térségében tüzérségi lövedék becsapódásakor életét vesztette.⁵⁰

Kelemen János honvéd (Szeged 1911., anyja: Gyovai Anna): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁵¹

Kiss Mihály honvéd (Csengele 1920. 12. 08., anyja: Kocsis Erzsébet): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁵²

Kiss Péter Sándor honvéd (Szeged 1920. 04. 15., anyja: Fekete Matild): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁵³

Kormányos Béla (Szeged-Csengele 1925. 04. 20., anyja: Csányi Terézia): Polgári áldozat. 1949. július 12-én II. világháborús robbanószer felrobbanása következtében vesztette életét Bencsik Lászlóval együtt.⁵⁴

Kucsora Péter (Kistelek 1912. 01. 22., anyja: Kurucsai Rozália, lakása: Csengele 265.): 1944. július 28-án vonult be katonai szolgálatra. Utolsó levelét Szabadkáról írta 1944. október 6-án. Ezután a Don-kanyarban látta még Törköly Mátyás, aki szintén Csengeléről bevonult katona volt. Halálhírei helye és ideje nem ismert. 1974-ben nyilvánították holtta 1944. november 15-i dátummal.⁵⁵

Kuklis Menyhért honvéd (Szeged 1914., anyja: Juhász Dóra Anna):

A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg. Feleségét, Laczkó Katalint hadiözveggyé nyilvánították.⁵⁶

Kulman István honvéd (Szeged 1921. 05. 08., anyja: Pálinkás Mária. lakása: Csengele 634.): A 4. gépkocsizó könnyűtüzér-osztályhoz vonult be. 1942 őszén a keleti frontra, a doni frontvonalra került, ahol 1943. január 17-én, a szovjet támadás megindulása után ismeretlen helyen eltűnt.⁵⁷ A szegedi járásbíróság Pk. 18.105/8/1949. számú határozatával 1943. február 15-i dátummal nyilvánította holtta.⁵⁸

Kulman János (Szeged-Balástya 1922. 02. 16., anyja: Pálinkás Mária, lakása: Csengele 634., foglalkozása: földműves): 1943. október 1-jén vonult be katonai szolgálatra. 1945. január 21-én ismeretlen harctéren elesett. 1945. február 15-i dátummal nyilvánították holtta.⁵⁹

Kun Szabó István őrvezető (Nagysándori 1911. június 12., anyja: Laczkó Etelka): A szegedi V. híradózászlóalj által felállított egyik hírszázaddal került a keleti frontra. 1944. december 26-án Bajtán esett szovjet fogságba. Hazatérő bajtársai szerint Szovjetunióban, a Rosztov melletti hadifogoly táborban 1945. május 8-án hunyt el.⁶⁰

Kun Szabó Jenő honvéd (Szeged-Csengele 1922. július 17, anyja: Rác Valéria, lakása: Csengele 322.): Állományteste a szegedi V. gépkocsizó vonatosztály volt, amelynek egyik oszlopa az 1. gépkocsizó vonatcsoporttal az 1. lovas huszárhadosztály hadrendjébe sorolt be. A lovashadosztály 1944. június 8-án a keleti frontra került és német alárendeltségben előbb a Pripjat mocsarak vidékén, majd Lengyelország területén harcolt a szovjet csapatok ellen.⁶¹ A gépesített szovjet alakulatokkal szemben vívott harcokban 1944. július 4-én délelőtt 9 órakor Talminovicze községben ellenséges tüzéségi és aknavető tűzben történt visszavonulás közben eltűnt.⁶²

Kun Szabó Kálmán (Szeged-Balástya 1905. 03. 11., anyja: Kocsó Julianna, lakása: Csengele 663.): 1944. augusztus elején vonult be katonai szolgálatra, majd a keleti frontra került, ahonnan többé hírt nem adott magáról. 1945. augusztus 15-i dátummal nyilvánították holtta.⁶³

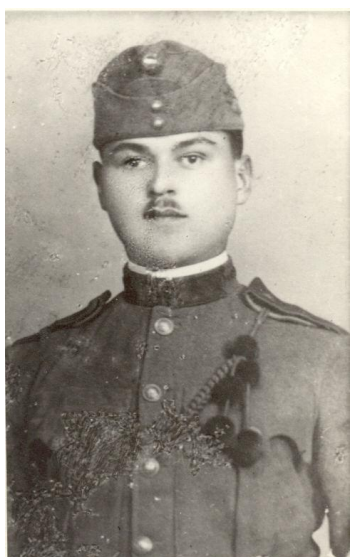
Kurucz József levente (Szeged 1924., anyja: Gál Julianna): 1944 októberében a Dunántúlra vonult el a levente alakulattal és 1944-ben a nyugati hadszíntéren eltűnt.⁶⁴

Balogh Imre

Hegedűs Péter

Kucsora Péter

Kun Szabó István

Losonczy István (Csengele 1915. 04. 18., anyja: Dékány Rozália, lakása: Csengele 347.): A 22/II. zászlóalj kötelékében doni hadművelleti területről visszavonulás közben 1943. február 3-án eltűnt.⁶⁵

Magony János tizedes (Pálmonostora 1913. 09. 21., anyja: Nagy Teréz, lakása: Csengele 586.): 1942 áprilisában mozgósították és Kiskunfélegyházára a kecskeméti 7. gyalogezred III. zászlóaljába hívták be frontszolgálatra. Alakulata a 2. magyar hadsereg Don menti arcvonalába került. Kérkezése után Korotojaknál a megerősített szovjet hídfőállás elfoglalására azonnal harcba is vetették. A magyar támadás másnapján, 1942. augusztus 16-án vesztette életét. Boldirevkán a magyar katonai temetőben temették el.⁶⁶ Halála után megkapta a vitézségi érem bronz fokozatát.⁶⁷ Felesége 1943. szeptember 1-jétől hadiözvegy.⁶⁸

Mészáros Ferenc honvéd (Kistelek 1911. 12. 13., anyja: Veréb Anna, lakása: Csengele 641.): 1944. július végén mozgósították és a szegedi 9. gyalogezred I. zászlóaljába vonult be frontszolgálatra. Alakulatával augusztus elején Kárpátaljára, majd 25-én Galíciába vonult az 1. hadsereg arcvonalába.⁶⁹ A katonaságból utoljára 1944. augusztus 20-án látogatott haza. Valószínűleg hadifogságban hunyt el. 1967-ben nyilvánították holttá.⁷⁰

Mészáros József tizedes (Kiskunmajsa 1914. jan. 30., anyja: Perneki Viktória, lakása: Csengele 7.): A magyarországi hadműveletek során, a Balaton környékén 1944. október közepén vesztette életét.⁷¹ A szegedi járásbíróóság Pk. 19.359/5/1949. számú határozatával 1944. november 15-i dátummal nyilvánította holttá.⁷²

***Mészáros Károly** (30 éves korában halt meg, anyja: Perneki Viktória, lakása: Csengele 7.): Valószínűleg a magyarországi harcokban halt meg. 1944. november 15. dátummal nyilvánították holttá.⁷³

Papp István honvéd (Szeged 1916. 08. ?, anyja: Kispál Rozália): Ismeretlen katonai alakulatban szolgált. Az 1944-45-ös őszi-téli harcokban a Dunántúlon, Letenyén halt meg.⁷⁴

Petróczi István (Szeged 1909. 09. 09., anyja: Fülöp Eszter, lakása: Csengele 261.): 1942 áprilisában tartalékosként Miskolcra hívták be a 13. gyalogezredhez, amely a 2. magyar hadsereg hadrendjében vonult fel a doni arcvonalra. Részt vett a doni hídfőcsatákban. 1943. január 16-án eltűnt.⁷⁵

Pigniczki István (46 éves korában halt meg, anyja: Bartucz Rozália, lakása: Csengele 422.): Valószínűleg szovjet hadifogságban halt meg. 1945.

Magony János

Mészáros Ferenc

Mészáros József

Papp István

május 15-i dátummal nyilvánította a szegedi járásbíróság holttá 17.838/1949. számú határozatával 1949-ben.⁷⁶

Pölös István (Szeged 1908. 10. 29., anyja: Kovács Erzsébet, lakása: Csengele 7.): Valószínűleg a magyarországi harcokban halt meg. A szegedi járásbíróság Pk. 17.148/7/1949. számú határozatával 1944. november 15-i dátummal nyilvánították holttá.⁷⁷

Rabi György honvéd (Szeged 1923., anyja: Petrás Anna): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.⁷⁸

Rabi Mihály (36 éves korában halt meg, anyja: Nagy Eszter, lakása: Csengele 542.): Valószínűleg a magyarországi harcokban halt meg. A szegedi járásbíróság Pk. 19.118/7/1949. számú határozatával 1944. november 15-i dátummal nyilvánította holttá.⁷⁹

***Rác Antal** (személyi adatai nem ismertek): Kerékpáros alakulatnál szolgált. Feltehetően a Don-kanyarnál vesztette életét.⁸⁰

***Rác Gyula honvéd** (Szeged-Csengele 1921. 02. 14., anyja: Tisóczki Rozália): 1944 tavaszán az 1. páncélos hadosztály 2. gépkocsizó lövész zászlóaljához, Budapestre hívták be. Mozgósítás után ez a hadosztály az 3. magyar hadsereg hadrendjébe sorolt be és az Arad-Tótkomlós-Szentes-Csongrád, majd a Duna-Tisza körzetében harcolt. 1944. szeptember 19-én az Arad körüli harcokban tűnhetett el.⁸¹

Rác József honvéd (Szeged 1922. 04. 22., anyja: Géczi Rozália): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.⁸²

Rehák István honvéd (Szeged 1921., anyja: Vízi Etelka): A II. világháborúban hadművelési területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.⁸³

***Rehák Pál** (Csengele 1912., anyja: Hegedűs Anna, lakása: Ószeszék 413.): A Szovjetunióban halt meg ismeretlen körülmények között. A szegedi járásbíróság 1949-ben hozott 17.245/1949. számú határozatával nyilvánította holttá 1945. január 15-i dátummal.⁸⁴

Rozsnyai István (Szeged-Felsőtanya 1909. 09. 12., anyja: Vásárhelyi Éva, lakása: Csengele 282.): 1944-ben vonult be katonai szolgálatra. 1944. október 15-i dátummal nyilvánította holttá a szegedi járásbíróság 13.531/1949 számú határozatával.⁸⁵

***Samu Illés** (Szeged-Alsóközpont 1914. 05. 09., anyja: Vadkerti Etelka): 1944-ben vonult be katonai szolgálatra. 1944. szeptember 15-i dátummal nyilvánították holtá.⁸⁶

Sági János (személyi adatai nem ismertek): A II. világháborúban hadműveleti területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.⁸⁷

Sejben János honvéd (Szeged 1911, anyja: Vígh Erzsébet): A II. világháborúban ismeretlen területen szovjet hadifogságba esett. 1945-ben a Szovjetunióban halt meg.⁸⁸ Felesége Kasza Anna volt.

Sisák Péter (Szeged 1910., anyja: Tisóczki Eszter): A II. világháborúban hadműveleti területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg. Feleségét, Szász Erzsébetet hadiözvegyé nyilvánították.⁸⁹

Sutka István honvéd (Szeged, 1922., anyja: Szabó Mária): 1944. november 1-jén Nagykőrös környékén esett hadifogságba. 1945. január 22-én a 163/4. számú, uripintyi hadifogoly táborban a fertőzött víztől valószínűleg tífuszt kapott és meghalt.⁹⁰

***Süli József** (Csengele 1912., anyja: Kónya Julianna): A 2. huszárezred I. szentesi huszárosztályában részt vett a dél-alföldi halogató, feltartó harcokban. Budapest ellen indított szovjet offenzíva kezdetén Kiskunmajsa és Kecskemét között 1944. október 29-én eltűnt.⁹¹

Szabó Sándor önkéntes honvéd (Szeged 1926., anyja: Molnár Anna): 1944-ben levante önkéntesként állt be a magyar hadseregbe és a háború végén ismeretlen területen meghalt.⁹²

Szalai István (személyi adatai nem ismertek): A II. világháború során őrszolgálatot ellátó katonatársa lőtte agyon.

Szalai Kálmán (Szeged 1918. 03. 19., anyja: Szalai Anna, lakása: Csengele 401.): Katonai szolgálatra Kecskemétre vonult be. A Vöröskereszt értesítése szerint eltűnt 1943 végén ismeretlen hadműveleti területen. Feleségének, Kiss Ilonának 1944-től hadisegélyt folyósítottak.⁹³

Szűcs József honvéd (Szeged 1921. 03. 1., anyja: Kálló Piroska, lakása: Csengele 540.): Az 1. lovas hadosztály zentai harckocsi zászlóalj 2. nehézharcocsi századában teljesített katonai szolgálatot. A Bácskából történt kivonulás után 1944. október 20-án a bajai kompnál szovjet hadifogságba esett. Hazaérkezése után 1-2 évre a fogságban szerzett betegségben halt meg.⁹⁴

Petróczy István

Pigniczki István

Sutka István

Szűcs Mihály (Szeged 1920. 01. 03., anyja: Dékány Etel): A II. világháborúban hadművelési területen, vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között halt meg.⁹⁵

Tanács Mihály (Szeged 1904. 09. 23., anyja: Miskolczi Julianna, lakása: Csengele 153., foglalkozása: földműves): 1944. január 12-én katonai szolgálatra vonult be Kunszentmiklósról. Innen Volócsra került, majd 1944. november 5-én tűzvonalba osztották be, ahol löszerszállítás közben a kocsi-jára akna esett. 1944. december 15-i dátummal nyilvánították halottnak.⁹⁶

***Tóth István** (Kiskunfélegyháza 1914. 07. 22., anyja: Tarjányi Julianna): 1944. július 24-én vonult be katonai szolgálatra Kiskunfélegyházára. Ezután életjelt nem adott magáról. Bevonulási napjával nyilvánították holt-tá.⁹⁷

Török János polgári áldozat (Csengele 1913. 05. 21., anyja: Kristóf Eszter): 1944. októberében a hadműveletek időszakában halt meg.⁹⁸ Határ-őrök lötték le.⁹⁹

Török József (Szeged 1917. 09. 12., anyja: Kristóf Eszter, lakása: Csengele 190.): 1944. szeptemberében katonai szolgálatra vonult be Szegedre. Utolsó levelét 1944. szeptember 22-én írta. 1944. október 15-i dátummal nyilvánították holt-tá.¹⁰⁰

Török Mihály (Szeged 1920. 08. 30., Kristóf Eszter, lakása: Csengele 366.): 1944. novemberében, mint tényleges szolgálatát teljesítő katona hadifogságba esett. 1944. novemberében írt utoljára. 1944. december 15-i dátummal nyilvánították holt-tá. Az Új Magyarország hadifogoly névsora szerint 1945. március 22-én halt meg.¹⁰¹

Török Sándor (Szeged 1912. 03. 31., anyja: Kristóf Eszter, lakása: Csengele 438.): 1944. szeptemberében katonai szolgálatra vonult be, s a fronton eltűnt. 1944. szeptember 23-i dátummal nyilvánították holt-tá.¹⁰²

Valkovics Péter honvéd (Kiskunfélegyháza 1912. 06. 28., anyja: Szarvas Márta): 1944-ben vonult be katonai szolgálatra. 1944. nyarán hadifogságba esett és rövidesen meghalt.¹⁰³

***Váradi György** (Kiskunmajsa 1915. 03. 06., anyja: Túri Emerencia, lakása: Csengele 524.): 1944-ben vonult be katonai szolgálatra. 1944. augusztus 15-i dátummal nyilvánította holt-tá a szegedi járásbíróóság 17.152/1949. számú határozatával, 1949-ben.¹⁰⁴

Vidács István honvéd (Szeged 1915., anyja: Farkas Terézia): A II. 162

világháborúban hadműveleti területen vagy szovjet hadifogságban ismeretlen körülmények között vesztette életét.¹⁰⁵

Vincze József honvéd (Csengele 1922. 03. 13., anyja: Tóth Erzsébet): 1945. június 14-én haslövés következtében vesztette életét Sopronban. Ott van eltemetve.¹⁰⁶

***Wolford József honvéd** (Kistelek 1920., anyja: Sisák Margit, lakása: Csengele 156.): 1941. október elején Nyíregyházára, a 22. tábori tüzérsztyályaiba hívták be katonai kiképzésre. Alakulatával 1942 júniusában a 2. hadsereg Don menti arcvonalába került. A szovjet csapatok 1943. január 12-i offenzívája idején az üteget ért harmadik repülőtámadáskor hősi halált halt.¹⁰⁷

***Zsigó János honvéd** (Szeged-Csengele 1915. május 2., anyja: Páli Ágnes): 1944-ben a miskolci VII. légvédelmi tüzérsztyála VII. önálló légvédelmi gépágyús ütegében teljesített katonai szolgálatot. 1944. szeptember végén a 3. hadsereg délkelet-magyarországi arcvonalára került, ahol október 6-án a szovjet hadsereg offenzívája idején a Békéscsaba-Csanádapáca útvonalon az újkígyósi útelágazásnál eltűnt.¹⁰⁸

Források:

¹ Emléktábla leleplezés Csengelén (Szegedi Uj Nemzedék 1924. ápr. 18., p. 2.)

² Kutasi (Brunner) Ödön: A szegedi tanyai iskolák története 1840-1927. (kézirat a szegedi Somogyi-könyvtárban)

³ A "Felsőtanyai-Csengelei Gazdasági Egyesület" (Szegedi Uj Nemzedék 1924. szept. 13., p. 3.)

⁴ A csengelei hősi halottak emléke (Szegedi Friss Ujság 1924. okt. 9., p. 2.)

⁵ A csengelei rom. kat. plébánia Historia Domusa – 1957. nov. 1-jei bejegyzés (p. 122)

⁶ Erdélyi Ferenc: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1993. december, p. 17-18.)

⁷ Törköly Péter: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1993. december, p. 11-13.)

⁸ Harkai István: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1994. január, p. 13-14.)

⁹ Borbély József: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1994. május, p. 20-13)

¹⁰ Rényi László: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1995. jan. 1., p. 20-23.)

¹¹ Törköly Aranka: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1995. febr. 1., p. 47-49.)

¹² Dénes Balázs: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1995. márc. 1., p. 85-86.)

¹³ Széll Lajos: Önkormányzati ülés (Csengelei Krónika 1995. jún. 1., p. 198.)

¹⁴ Sánta Ferenc: Emlékezés a hősi halottakra (Csengelei Krónika 1995. jún. 15., p. 218-219.)

-
- ¹⁵ Unokájának, Forgó Jenőnek közlése.
¹⁶ Forgó Jenő közlése.
¹⁷ Szegedi Uj Nemzedék 1923. okt. 2., p. 4.
¹⁸ Kun Szabó Jenő közlése.
¹⁹ Kun Szabó Jenő közlése
²⁰ Kun Szabó Jenő közlése.
²¹ Kun Szabó Jenő közlése.
²² Kanyó Ferenc: Világháborúk szegedi hősi halottai (Szeged 2002) p. 58
²³ Emléktábla leleplezés (Szegedi Uj Nemzedék 1924. ápr. 18., p. 2.)
²⁴ Magyar Lajos közlése.
²⁵ Magyar Lajos közlése.
²⁶ Kanyó: i. m., p. 60.
²⁷ Kanyó: i. m., p. 71.
²⁸ Az unokájának, Széll Lajosnak közlése.
²⁹ Szabó Lajosné Csomor Piroska közlése.
³⁰ Pro Patria (Szegedi Friss Ujság 1915. okt. 12., p. 2.)
³¹ Lásd a 2. számú jegyzetet!
³² Süli Jánosné Turi Matild közlése.
³³ Kanyó: i. m., p. 76.
³⁴ Dunainé Bognár Júlia- Kanyó Ferenc: A második világháború szegedi hősei és áldozatai (Szeged 1996) p. 154.
³⁵ Kanyó Ferenc: Szeged és környéke második világháborús hősei és áldozatai (Szeged 2000) p. 21.
³⁶ Hegedűs Imréné közlése.
³⁷ Kanyó: i. m., p. 22-23.
³⁸ Csengelei egyházi halotti anyakönyv.
³⁹ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 169.
⁴⁰ Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár és Hadisírgondozó Iroda nyilvántartása és Boda János közlése.
⁴¹ Kanyó: i. m., p. 29.
⁴² Kanyó: i. m. p. 38.
⁴³ Kanyó: i. m., p. 42.
⁴⁴ Holtak nyilvántartások (Magyar Közlöny 1949. máj. 24., p. 4.)
⁴⁵ Kanyó: i. m., p. 134.
⁴⁶ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 241.
⁴⁷ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 245.; Csengelei halotti anyakönyv
⁴⁸ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 251
⁴⁹ Kanyó: i. m., p. 48-49.
⁵⁰ Kanyó: i. m., p. 51.
⁵¹ Kanyó: i. m., p. 54.
⁵² Kanyó: i. m., p. 58.

-
- ⁵³ Kanyó: i. m., p. 58.
- ⁵⁴ Csengelei egyházi halotti anyakönyv.
- ⁵⁵ A lánya, Vörös Nándorné közlése.
- ⁵⁶ Kanyó: i. m., p. 63.
- ⁵⁷ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 308.; Kanyó: i. m., p. 158.
- ⁵⁸ Csengelei halotti anyakönyv.
- ⁵⁹ Dunainé-Kanyó, i. m., p. 308.
- ⁶⁰ Kanyó: i. m., p. 63. és Joó Mihályné közlése.
- ⁶¹ Dunainé-Kanyaó: i. m., p. 308.
- ⁶² Kanyó: i. m., p. 158-159.
- ⁶³ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 308.
- ⁶⁴ Kanyó: i. m. p., 63-64.
- ⁶⁵ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 317.; itt helytelenül Szeged-Alsóközpont születési hely és 04. 19. születési hónap és nap szerepel.
- ⁶⁶ Kanyó: i. m., p. 165.
- ⁶⁷ Özv. Magony Jánosné Tímár Terézia közlése.
- ⁶⁸ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 320.
- ⁶⁹ Kanyó: i. m., p. 67.
- ⁷⁰ Özv. Mészáros Ferencné Béres Piroska közlése.
- ⁷¹ A lányának, Novák Jenőnének közlése.
- ⁷² Csengelei halotti anyakönyv..
- ⁷³ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 326.
- ⁷⁴ Kanyó: i. m., p. 73.
- ⁷⁵ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 357.
- ⁷⁶ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 358.; Magyar Közlöny 1949. okt. 9., p. 4.)
- ⁷⁷ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 362.; Csengelei halotti anyakönyv
- ⁷⁸ Kanyó: i. m., p. 74-75.
- ⁷⁹ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 364.
- ⁸⁰ Magyar Lajos közlése.
- ⁸¹ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 365.; Kanyó: i. m., p. 183.
- ⁸² Kanyó: i. m., p. 75.
- ⁸³ Kanyó: i. m., p. 75.
- ⁸⁴ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 367.; Magyar Közlöny 1949. szept. 27., p. 2.)
- ⁸⁵ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 379.; Magyar Közlöny 1949. aug. 24., p. 2.
- ⁸⁶ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 381.
- ⁸⁷ Kanyó: i. m., p. 78.
- ⁸⁸ Kanyó: i. m., p. 80.
- ⁸⁹ Kanyó: i. m., p. 81.
- ⁹⁰ Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár és Hadisírgondozó Iroda nyilvántartása; Szabó Lajosné Pigniczki Rozália közlése.
- ⁹¹ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 400.

-
- ⁹² Kanyó: i. m., p. 85-86.
⁹³ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 405.
⁹⁴ Kanyó: i. m., p. 91.
⁹⁵ Kanyó: i. m., p. 92.
⁹⁶ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 425.
⁹⁷ Tóth Istvánné közlése.
⁹⁸ Kanyó: i. m., p. 95.
⁹⁹ Csókási Lajos közlése.
¹⁰⁰ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 436
¹⁰¹ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 437.
¹⁰² Dunainé-Kanyó: i. m., p. 437.
¹⁰³ Magony Jánosné közlése.
¹⁰⁴ Dunainé-Kanyó: i. m., p. 443.; Magyar Közlöny 1949. okt. 2., p. 2.
¹⁰⁵ Kanyó: i. m., p. 97.
¹⁰⁶ Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár és Hadisírgondozó Iroda nyilvántartása
¹⁰⁷ Kanyó: i. m., p. 99.
¹⁰⁸ Kanyó: i. m., p. 101.